

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/13/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200779
Dátum vydania rozhodnutia:	21.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6012200779.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky: N. W., bytom vo Q. I., N. XXX, zastúpenej Dušanom Balkom, bytom vo Veľkom Cetíne, Za humnami 511, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Hlohovec, so sídlom v Hlohovci, M. R. Štefánika 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. N 1510/2012 zo dňa 31. júla 2012, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/10/2012-39 zo dňa 25. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/10/2012-39 zo dňa 25. októbra 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. N 1510/2012 z 31. júla 2012, ktorým nebol navrhovateľke priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že započítateľný príjem navrhovateľky a s ňou spoločne posudzovanej osoby presahuje výšku 1,6 násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu a jedno nezaopatrené dieťa, t.j. sumu 442,37 €, a teda navrhovateľka nespĺňa podmienky materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania nároku na poskytovanie právnej pomoci. Navrhovateľka okrem toho sama vlastní ešte dve osobné motorové vozidlá, pričom predajom týchto vozidiel by si mohla zabezpečiť právne služby, a dcéra navrhovateľky je taktiež vlastníčkou jedného motorového vozidla.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku citujúc ust. § 6 ods. 1, § 7 ods. 4, § 5 a § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. konštatoval, že pre poskytnutie právnej pomoci sa vyžaduje kumulatívne splnenie všetkých troch podmienok uvedených v § 6 ods. 1 citovaného zákona a ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nie sú splnené podmienky pre poskytnutie právnej pomoci a nie sú potom ani právne relevantné otázky, či ide o

bezúspešnosť sporu alebo či hodnota sporu prevyšuje alebo neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy. Dospel k záveru, že správny orgán pri rozhodovaní o nároku navrhovateľky postupoval v súlade so zákonom. K námietkam navrhovateľky v opravnom prostriedku uviedol, že ustanovenie § 21 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) striktné nevyžaduje ústne pojednávanie v každom prípade. Dôvodil, že správny orgán rozhodoval podľa § 10 ods. 5 a rozhodnutie vydal podľa § 10 ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., rozhodnutie obsahuje všetky zákonné náležitosti a bolo vydané v zákonnej lehote, správny orgán postupoval v súčinnosti s navrhovateľkou, ktorá odporcovi poskytla podklady pre jeho rozhodnutie, a preto nebolo potrebné, aby sa ešte navrhovateľka vyjadrovala k podkladom, ktoré sama predložila. Konštatoval, že navrhovateľka vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu odporcu nespochybnila výšku príjmov, z ktorých odporca vychádzal; spochybňovala len postup, keď tvrdila, že sa malo vychádzať len z mesiaca máj 2012, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci. Poukázal na to, že z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, z akých dôkazov odporca vychádzal a rozhodnutie obsahuje úvahu odporcu, prečo rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Zdôraznil, že nie je povinnosťou odporcu poskytovať žiadateľovi právnu pomoc v každom prípade, musia byť totiž splnené zákonné podmienky. Ďalej uviedol, že podklady pre zisťovanie výšky príjmov navrhovateľky boli získané zákonným spôsobom a pri spôsobe výpočtu správny orgán vychádzal z § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľke ich náhradu nepriznal, a to s poukazom na § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Navrhovateľke zároveň uložil zaplatiť súdny poplatok 33 € z dôvodu, že nebola v konaní úspešná.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka a jej splnomocnený zástupca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici a aj rozhodnutie odporcu a vec vrátil odporcovi na nové konanie, navrhovateľke priznal náhradu trov vo výške 14,40 € a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov 14,40 € na účet navrhovateľky. Uviedla, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za nesprávne a nezákonné. V rozsiahlom odvolaní navrhovateľka v podstate zopakovala odôvodnenie svojho opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporcu. Ďalej namietala, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, pretože súd sa nevyrovnal z námietkami uvedenými v jej odvolaní, čo je porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Namietala, že postup súdu je v rozpore aj s čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a v tejto súvislosti poukázala na viaceré nálezy Ústavného súdu SR a aj na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva. Voči odvolaciemu súdu sa domáhala, aby konal podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, t.j. aby bola zachovaná zásada ústavne súladného výkladu zákonov Slovenskej republiky súdom. Tiež namietala, že prvostupňový súd konal v rozpore s § 114 ods. 2 posledná veta OSP a nezaslal vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľke, čím jej odňal možnosť konať pred súdom. Ďalej namietala aj to, že prvostupňový súd konal v rozpore s § 250q ods. 1 posledná veta OSP, t. j. neskúmal kompetenciu odporcu, kancelárie Centra právnej pomoci Hlohovec.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že toto odvolanie nepovažuje za dôvodné, tvrdenia navrhovateľky v odvolaní nie sú spôsobilé privodiť pre ňu priaznivé rozhodnutie, keďže v čase vydania rozhodnutia nespĺňala zákonné podmienky pre priznanie nároku, čo bolo podrobne odôvodnené v napadnutom rozhodnutí. Odporca považoval napadnutý rozsudok za vecne správny, súladný so zákonom, a preto navrhol, aby bol rozsudok ako vecne správny potvrdený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené

záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1 <., <. OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní, pričom ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 <. OSP).

Úlohou krajského súdu bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia odporcu sp. zn. N 1510/2012 z 31. júla 7.2012, ktorým nebol navrhovateľke priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Podľa § 6 ods. 1 <. zákona č. 327/2005 Z. z. <. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak a) sa nachádza v stave materiálnej núdze, b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslť v peniazoch.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že odporca mal na základe priložených listinných dokladov za preukázané, že navrhovateľka ako žiadateľka nespĺnila podmienku materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle ust. § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci. a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu.

Po vyhodnotení odvolacích dôvodov navrhovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, považujúc za nadbytočné opakovať pre účastníkov známe fakty a skutkové okolnosti prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zákon č. 327/2005 Z. z. síce priznáva fyzickej osobe právo na poskytnutie právnej pomoci, avšak úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle citovaného § 6 ods. 1 cit. zákona.

Skutočnosť, že odporca nepriznal navrhovateľke právo na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia jednej zo zákonných podmienok, nemožno považovať za zmarenie jej práva konať pred súdom.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že prvostupňový súd konal v rozpore s § 114 ods. 2 posledná veta OSP a nezaslal jej vyjadrenie odporcu k odvolaniu, odvolací súd dáva do pozornosti, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je špecifickým konaním. Preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov má samostatnú povahu, preto aj správne súdnictvo má samostatnú povahu (§ 246c ods.1 veta prvá). Z týchto dôvodov väčšina procesných inštitútov je v správnom súdnictve upravená osobitne a odlišne od všeobecného súdnictva. Použitie iných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku prichádza do úvahy len analogicky na základe ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá - pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. S

ohľadom na špeciálnu úpravu zakotvenú v ust. § 250e v spojení s § 250l ods. 2 OSP sa úprava § 114 ods. 2 tretej časti OSP nepoužije.

Z obsahu odvolania žalobkyne je zrejmé, že nesúhlasila so spôsobom, akým sa prvostupňový súd vysporiadal s jednotlivými námietkami v jej opravnom prostriedku.

Podľa § 157 ods. 2 OSP odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dôvody, na základe ktorých je založené.

K základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a aj judikatúry Ústavného súdu SR nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti). Súd je povinný dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé, na podporu čoho uvedie dostatočné argumenty.

V posudzovanej veci krajský súd preskúmal komplexne všetky zásadné a relevantné námietky navrhovateľky, teda postupoval dôsledne, a preto odvolací súd nemohol prisvedčiť navrhovateľke v tom, že uvedeným postupom bolo porušené jej právo na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde ako aj zásadu spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd.

Nie je dôvodné ani navrhovateľkino spochybňovanie kompetencie Kancelárie Centra právnej pomoci Hlohovec konať a vydať preskúmané rozhodnutie, ktorá nesporne vyplýva z nižšie citovaných predpisov:

Podľa § 5 ods. 1, 3, 7 zákona č. 327/2005 Z. z. zriaďuje sa Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) ako štátna rozpočtová organizácia, ktorá poskytuje právnu pomoc podľa tohto zákona svojimi zamestnancami, určenými advokátmi a mediátormi. Podrobnosti o organizácii centra upravuje štatút, ktorý schvaľuje ministerstvo. Centrum zabezpečuje primeranú a rovnomernú dostupnosť svojich služieb na celom území Slovenskej republiky spravídla prostredníctvom kancelárií centra.

V zmysle čl. 3 ods. 3 Štatútu centra právnej pomoci schváleného dňa 15. apríla 2012 Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v súlade s § 5 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z. za účelom primeranej a rovnomernej dostupnosti svojich služieb na celom území Slovenskej republiky centrum zriaďuje kancelárie a konzultačné pracoviská, ktoré vytvára s prihliadnutím na dostupnosť právnej pomoci poskytovanej centrom a na sociálnu situáciu v jednotlivých regiónoch.

Základným vnútorným organizačným predpisom centra je organizačný poriadok centra, ktorý ustanovuje organizačné členenie centra, rozsah oprávnení a zodpovednosti vedúcich zamestnancov centra, pôsobnosť a vzájomné vzťahy organizačných zložiek.

Podľa č. 2 ods. 2, 4 Organizačného poriadku centra právnej pomoci z 12. marca 2012 centrum sa člení na administratívu centra a na regionálne kancelárie centra.

Podľa čl. 11 ods. 1, 3 písm. c/ Organizačného poriadku centra právnej pomoci z 12. marca 2012 kancelárie centra a konzultačné pracoviská v ich pôsobnosti vedie vedúci kancelárie. Podľa ods. 3 písm. c/ tohto článku kancelária centra vydáva rozhodnutia o nároku na poskytovanie právnej pomoci v súlade so zákonom.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny

potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 250k ods. 1 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože navrhovateľka v odvolacom konaní úspech nemala a odporcoví ich náhrada zo zákona neprislúcha.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.